Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 47 (93) Warszawa, 19 listopada 1938 r. Rok III

TREŚĆ: str.

A. MARDER

KSIĘGOWANIE ZAKUPU *)

II **).

Jednocześnie odezwały się w prasie głosy, zalecające księgowanie faktur w toku dostawy. Kupujący, mianowicie, ma ujawnić w swoich księgach transakcje z chwilą, gdy — w braku odmiennej umowy—nabył *prawo dy-*

*) OBP, rb., nr 46, str. 730.
**) Wywody sub II i III niniejszego artykułu wyrażają stanowisko Autora.

sponowania obiektem sprzedaży z mocy przepisów ustawy. Przy sprzedaży na odległość, według art. 301 § 1 Kodeksu Zobowiązań, prawo takie powstaje, jeżeli sprzedawca powierzył transport przesyłki zakładowi, trudniącemu się przewozem zawodowo. Towar więc podlega zaksięgowaniu *już w stadium transportu*, na koncie „Towary w drodze"; na miejscu przeznaczenia, w ośrodku bezpośredniej dyspozycji kupującego, ma być zapisany na koncie przechodnim („Towary niesprawdzone"), a dopiero po skonfrontowaniu zafakturowanej zawartości przesyłki z rzeczywistością, księgowanie ma dotrzeć do właściwego konta — „Towarów". Uznanie konta Dostawcy następuje, oczywiście za pierwszym księgowaniem.

Pomijając analizę prawną przepisów art. 301 § 1 K. Zob. (wysłanie = wydaniu rzeczy) w związku z art. 337 § 2 K. Zob. (powstanie obowiązku zapłaty po zbadaniu zawartości przesyłki) oraz nie uchylonych postanowień art. 1138 i 1583 Kodeksu Napoleona (przejście prawa własności już z chwilą zawarcia umowy) — ograniczymy się w tym miejscu do stwierdzenia, że wyżej oznaczone zapisy niepotrzebnie, zdaniem naszym, przeładowują księgowość.

Jak już zaznaczyliśmy, *księgowość nie jest powołana do notowania zdarzeń prawnych;* dla księgowości obojętny jest termin powstania zobowiązania w transakcji, niezależnie od tego, czy zakreślony jest w umowie, czy też ustawie. Jeżeli sprzedawca w umowie zobowiązał się uskutecznić dostawę w określonym terminie pod rygorem ściśle oznaczonej kary konwencjonalnej a zobowiązania nie dotrzymał, wytworzony stan prawny nie znajdzie w jego księgach wyrazu dopóty, dopóki towar nie będzie wysłany, względnie kara konwencjonalna — prawomocnie orzeczona. Jeżeli odbiorca uchybił terminowi zapłaty, ustalonemu w umowie, nie odnotuje on w księgach tego zdarzenia prawnego; dokona natomiast zapisu z chwilą dokonania zapłaty.

W myśl przepisów prawa, towarem należycie wysłanym może odbiorca dysponować, jako własnością swoją, już wtedy, gdy jest w drodze. *Możność taka, oparta jedynie na tytule prawnym, nie uprawnia do księgowania zakupu.* Natomiast, jeżeli odbiorca faktycznie tym towarem zadysponował, wówczas *obowiązany* jest zaksięgować zakup, albowiem nastąpiła zmiana w jego stanie majątkowym. Sprzedając zakupiony towar, będący w drodze, odbiorca tym samym stwierdził, że pierwotny zakup doszedł do skutku gospodarczego; w braku odmiennej umowy, dokonana odsprzedaż zastąpiła sprawdzenie przez odbiorcę zawartości przesyłki.

Jak długo trzymamy się tej prostej zasady, że księgowaniu podlega towar, objęty w efektywne posiadanie przez odbiorcę, zapisujemy zdarzenie w ciężar Towarów i na dobro Sprzedawcy. Z chwilą zboczenia z tej drogi i wkroczenia na ścieżki przepisów prawnych, zaczyna się kołowanie:

Towar został wysłany, ale jeszcze nie otrzymany — narodziło się konto „Towary w drodze". Towar nadszedł, ale nie został jeszcze sprawdzony—nowy zapis na koncie „Towary Niesprawdzone". Towar, wreszcie, został sprawdzony, nowa manipulacja: przeniesienie na konto Towarów.

Powyższy sposób księgowania nie wyczerpuje wszystkich możliwo-

ści. Załączając fakturę, sprzedawca zawiadamia odbiorcę, że zamówiony towar przekazał firmie ekspedycyjnej dla dalszej wysyłki — księgujemy: Wn Towar w Ekspedycji — Ma Dostawca. Ekspedytor donosi o załadowaniu towaru na kolei, przesyłając wtórnik listu przewozowego — zapisujemy: Wn Towar w drodze — Ma Towar w ekspedycji. Kolej nadsyła odbitkę listu przewozowego i komunikuje o nadejściu towaru — Wn Towar na Stacji Odbiorczej, Ma Towar w drodze. Wykupiliśmy ładunek — Wn Towar niesprawdzony — Ma Towar na Stacji Odbiorczej". Sprawdziliśmy towar: Wn Towary, Ma Towar Niesprawdzony...

W normalnych warunkach, sumę przekazaną nam przez wierzyciela, z chwilą jej *otrzymania* i *przeliczenia,* zapisujemy na D-t Kasy i C-t Wierzyciela. Inaczej księgowanie będzie wyglądało, jeżeli będziemy się powodować względami natury prawnej. Otrzymujemy zawiadomienie od pana X, że przekazem pocztowym przesłał nam pewną sumę,—księgujemy: Wn Gotówka w drodze — Ma X. Listonosz zgłosił się z przekazem do odbiorcy, ale nie zastał go w domu i zostawił kartkę, wzywającą odbiorcę na pocztę celem odebrania pieniędzy — Wn Urząd Pocztowy, Ma Gotówka w drodze. Odbiorca otrzymał pieniądze — Wn Kasa, Ma Urząd Pocztowy.

Wszystkie wyżej wymienione zapisy przypominałyby zwolnione zdjęcie filmowe, demonstrujące skok z trampoliny: widzimy, jak skaczący pręży mięśnie, odrywa się od trampoliny, bardzo powoli i rytmicznie robi w powietrzu koziołki i z wdziękiem, bez pośpiechu, zanurza się w wodzie. Bardzo to jest ciekawe, ale w procesie zwolnienia tempa zatraca się efekt samego skoku. Księgowanie takie jest ze strony formalnej prawidłowe i arcyrzetelne, ale—zbyteczne z punktu widzenia interesu przedsiębiorstwa, jest „masłem maślanym", wyjątkowo ciężkostrawnym dla organizmu gospodarczego. *Rzeczowe, dokładne, wyraźne i treściwe ujęcie tematu* jest nakazem nie tylko konwersacji i korespondencji handlowej, lecz również księgowości.

III.

W tym stanie rzeczy dojść musimy do wniosku, że

zapisy w księgach handlowych obejmują nie zobowiązania, powstałe w myśl przepisów prawa a wyrażone w fakturze dostawcy, lecz *zmianę w stanie majątkowym odbiorcy,* w postaci faktycznego powiększenia zapasu towarów.

Wobec tego —

1) decydującym dla księgowania zakupu jest moment wejścia towaru w posiadanie odbiorcy czyli dzień, kiedy towar został sprawdzony, przyjęty, w trybie umownie lub zwyczajowo ustalonym, i pokwitowany;
2) zafiksowanie powyższego momentu w księgach następuje przede wszystkim drogą wpisu do ksiąg *towarowych* odbiorcy;
3) podstawą do zapisania zakupu w księgach *zasadniczych* odbiorcy jest wpis do ksiąg towarowych;
4) jeżeli w tym samym dniu odbiorca posiada fakturę sprzedawcy,

wpisuje do ksiąg zasadniczych zakup na podstawie tej faktury, o ile jest ona ilościowo zgodna z powyższym wpisem, a w zakresie cen — zgodna z umową;

5) w braku takiej zgodności odbiorca księguje fakturę po odpowiednim jej skorygowaniu; w tej mierze porozumie się on ze sprzedawcą, jeżeli jest to natychmiast osiągalne, w przeciwnym razie — niezwłocznie zawiadomi go listownie o dokonanej zmianie;

6) jeżeli księgowość zasadnicza prowadzona jest w innej miejscowości niż ta, gdzie odbiorca ma swoje składy i prowadzi księgi towarowe, datą zapisu w księgach zasadniczych będzie dzień otrzymania awizu o wpisie, uskutecznionym w księgach towarowych;

7) jeżeli w dniu wejścia towaru w posiadanie odbiorcy, względnie w dniu zaawizowania tego zdarzenia, jw. w pkt. 6, odbiorca nie posiada faktury dostawcy, księguje on zakup na zasadzie tzw. „dowodu wewnętrznego", opartego na wpisie do ksiąg towarowych, obliczając należność po cenach ze sprzedawcą umówionych;

8) jeżeli przedsiębiorstwo ksiąg towarowych nie prowadzi, podstawą do zapisu w księgach zasadniczych służyć będzie raport osoby, powołanej do ilościowego i jakościowego odbioru nadchodzących towarów.



Pewni jesteśmy, że cytowane stanowisko Ministerstwa Skarbu *) ulegnie zmianie. Tymczasem jednak obowiązuje ono wszystkie podległe Ministerstwu organy. Rzecz jasna, że każde przedsiębiorstwo musi się z tym liczyć i pogodzić wymogi należytej gospodarki z zaleceniem Min. Skarbu.

Radzilibyśmy przeto, zachowując sposób księgowania wyżej podany, uzupełnić go dodatkową pozycją: z chwilą otrzymania faktury od sprzedawcy zaksięgować ją w księgach zasadniczych na koncie ewidencyjnym po stronie „Winien" i „Ma".

---

*) Ob. OBP, nr 46, rb., str. 730 i n.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

131.

TREŚĆ ZAPISU DO KSIĄG*)

Prawidła księgowości nie dopuszczają ogólnikowej treści zapisu, lecz wymagają takiej treści, by na jej podstawie możliwe było sprawdzenie, czy odnośne zdarzenie gospodarcze zostało ujawnione pod każdym względem prawidłowo i zgodnie z rzeczywistością.

Taką kontrolę umożliwia tylko zapis zupełny pod względem przedmiotowym i podmiotowym.

Jeśli zapis nie jest pod tymi względami zupełny, pełne dane winny figurować co najmniej w dowodach — zewnętrznych lub wewnętrznych.

Ta zasada nie ma zastosowania do zdarzeń gospodarczych drobnych.

Brak ujawnienia nazwiska dostawcy może być usprawiedliwiony jedynie okolicznością, że nie jest ono kupcowi znane.

NTA, 10 czerwca 1938, l. rej. 2269/36.

Z uzasadnienia. Orzeczeniem z 26 września 1935 Komisja Odwoławcza uwzględniła sprzeciw przewodniczącego komisji szacunkowej w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego od obrotu za rok 1931 przedsiębiostwa hurtowej i detalicznej sprzedaży towarów kolonial- i spożywczych firmy F. i S-ka w M., uznawszy księgi handlowe firmy za nieprawidłowe. W związku z motywami wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 7 czerwca 1934 l. rej. 2802/33, uchylającego poprzednie orzeczenie z powodu wadliwości postępowania, polegającej na nierozprawieniu się władzy orzekającej z odpowiedzią podatnika na sprzeciw przewodniczącego komisj szacunkowej, *Komisja Odwoławcza orzekła, że podniesiona w tej odpowiedzi okoliczność niemożności uzyskania od kupców sosnowieckich dowodów na gotówkowy zakup towarów nie daje podstawy do zmiany negatywnej oceny dowodu z ksiąg handlowych,* oraz stwierdziła, że prowadzone przez firmę książeczki zakupu towarów za gotówkę nie wykazują nazwisk i adresów dostawców towarów, a z tego stanu rzeczy wysnuła wniosek o niemożności rozpoznania odnośnych czynności handlowych firmy zgodnie z § 38 niemieckiego kodeksu handlowego.

Skarga kasacyjna zarzuca władzy orzekającej ponownie niezbadanie zarzutu o niemożności uzyskania dowodów kasowych na zakup towarów w Sosnowcu i nieuzasadnienie negatywnej oceny dostarczonych dowodów.

Zarzuty skargi omijają widocznie sedno ponownego orzeczenia. Z osnowy bowiem jego wynika, że władza — co najmniej milcząco—przyjęła do wiadomości oświadczenie podatnika o niemożności uzyskania bezpośrednich dowodów kasowych na niektóre transakcje gotówkowe z kupcami sosnowieckimi, zastosowawszy się zatem do wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 7 czerwca 1934, skoro przeszła do oceny dowodów zastępczych w postaci książeczek zakupu towarów, prowadzonych jako dowód wewnętrzny pomocniczy na odnośne pozycje rozchodowe księgi kasowej.

Otóż władza zarzuciła tym dowodom pomocniczym bardzo poważny brak wyszczególnienia osoby dostawcy i uzasadni-

*) Por. wyrok NTA, 20.10.1937, l. rej. 112/25 ogłoszony w OBP, r. 1937, str. 687.

ła wagę tego braku dla zagadnienia prawidłowości ksiąg niemożnością rozpoznania odnośnych operacyj handlowych. Nie może być sporu co do tego, *że wpisy do ksiąg winny mieć taką osnowę, by umożliwiały należytą kontrolę zupełności i prawidłowości wpisu.* Jak ujawniają załączniki dołączone do protokółu ponownego badania ksiąg handlowych firmy w dniu 11 marca 1935, podpisanego także przez przedstawicieli firmy, *książka zakupu towarów za gotówkę, z której przenoszono następnie pozycje do ks. kasowej, ujawnia jedynie datę zakupu i zapłaty, w oddzielnej kolumnie ilość i rodzaj nabytego towaru, w dalszej kolumnie sumę i wreszcie podpis urzędnika załatwiającego zakup względnie „rozliczającego się z firmą". Brak natomiast wyszczególnienia dostawcy.* Jasne jest, że przy anonimowości dostawców władza orzekająca nie była w możności sprawdzenia prawidłowości wpisów.

Skarga atakuje orzeczenie brakiem przepisu pozytywnego w kodeksie handlowym niemieckim o rodzaju ksiąg, jakie ma prowadzić kupiec, i o konieczności wykazania wpisów oryginalnymi dowodami kasowymi. Zarzut skargi mija się z celem. Nie o rodzaj ksiąg bowiem ani o oryginalne dowody chodzi, lecz chodzi o osnowę właśnie dowodów zastępczych.

Przepis § 38 kodeksu handlowego atoli odwołuje się wyraźnie do zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej (nach den Gründsätzen ordungsmachtiger Buchführung). *) *Prawidła buchalteryjne nie mogą się zadowolnić ogólnikową treścią wpisu, lecz przeciwnie wymagają należytej osnowy a mianowicie takiej, by na podstawie treści zapisu można było sprawdzić, czy odnośne zdarzenie gospodarczy» ujawniono pod każdym względem prawidłowo i zgodnie z rzeczywistością. Taką zaś kontrolę umożliwia tylko wpis zupełny pod względem tak przedmiotowym jako też podmiotowym. Jeśli zaś takich pełnych dat nie wykazują wpisy wprowadzone do ksiąg, to winny one figurować co najmniej w dowodach, bez różnicy czy te pochodzą z zewnątrz, czy zostały sporządzone przez przedsiębiorcę jako wewnętrzne.*

Zasada ta oczywiście ma *zastosowanie do zdarzeń gospodarczych znaczniejszych z pominięciem wypadków drobnych.* Ale w konkretnej sprawie chodziło — obok drobnych pozycji — także o znaczniejszą ilość transakcji większych. *Skarżący zaś nawet nie twierdzi, by mu w poszczególnych wypadkach osoba dostawcy nie była znana, a przeciwieństwo tego wynika ze sposobu dokonywania spornych transakcji, opisanego przez skarżącą w odpowiedzi na sprzeciw.*

W konkretnym zatem wypadku władza miała podstawę do uznania ksiąg skarżącego za nie czyniące zadość wymogom kodeksowym...

*) Identycznie — art. 54 K. H.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

81.

ZWIĄZEK GOSPODARCZY DŁUGU ZE ŹRÓDŁEM DOCHODU W ROZUMIENIU USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM.

Zahipotekowanie posagu dla córek z obowiązkiem uiszczenia odsetek do czasu wypłaty, jest zobowiązaniem powstałym z powodu zawarcia małżeństwa i chęci zabezpieczenia bytu córek, a nie ze względu na wyniki gospodarcze źródła dochodu.

NTA, z 24 lutego 1937, l. rej. 6874/35 OPA, 1938, poz. 2308.

Z uzasadnienia. Zaskarżonym orzeczeniem władza pozwana nie uwzględniła żądania podatnika co do *odliczenia od dochodu, osiągniętego z nieruchomości gruntowej, kwoty zł 8.600, wypłaconej przez niego tytułem odsetek córkom od sum posagowych, zabezpieczonych hipotecznie na majątku Z.* jako źródle dochodu.

W skardze na to orzeczenie zarzuca skarżący obrazę art. 10 p. 1 ustawy o podatku dochodowym (poz 411/25 DURP), a nadto podnosi, powołując się na okólnik Ministerstwa Skarbu, że procent od sum dłużnych na uregulowanie spraw związanych z podziałem majątku jest potrącalny od dochodu.

Zarzut obrazy art. 10 p. 1 ustawy uznał NTA za bezpodstawny. Jak wynika z wyraźnego brzmienia przedostatniego ustępu powołanego art. 10, *warunkiem koniecznym uznania wypłaconych odsetek za potrącalne od dochodu zeznanego, jest aby poniesione wydatki, czyli w danym wypadku wypłacone odsetki, nie tylko ciążyły na źródle dochodu, podlegające podatkowi, lecz pozostawały w związku gospodarczym z tym źródłem.* Pomijając tę okoliczność, że skarżący w konkretnym wypadku nawet nie usiłował udowodnić istnienia związku gospodarczego, a jedynie gołosłownie twierdził, że wypłacone córkom odsetki od zahipotekowanych sum posagowych, która to okoliczność jest między stronami bezsporna, są w związku gospodarczym z dochodami osiąganymi przez ekspolatację majątku ziemskiego jako źródła dochodu, NTA uważa, że nie wymaga bliższego uzasadnienia, gdyż jest to oczywiste, *że ustanowienie czy też zahipotekowanie posagu dla córek z obowiązkiem uiszczania odsetek do czasu wypłaty jest jednostronym zobowiązaniem, powstałym nie ze względu na wyniki gospodarcze opodatkowanego źródła dochodu, na którym to źródle zobowiązanie zostało zagwarantowane, lecz z powodu zawarcia małżeństwa i chęci zabezpieczenia bytu córkom.* Zasadnie zatem i zgodnie z postanowieniami powołanego przepisu prawnego nie uznała władza odsetek quaestionis za wydatek podlegający odliczeniu.

Skarżący nadto, broniąc się przeciw doliczeniu kwoty zł 8.600 do podstawy wymiaru, wysunął drugą nową koncepcję, z której wyniknąć ma, że hipotekowanie posagu jest niczym innym jak podziałem majątku, a w tym wypadku, w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu, odsetki płacone od sum dłużnych powstałych z podziału majątku są potrącalnym wydatkiem.

Pomijając, że z takim zarzutem wystąpił skarżący dopiero po raz pierwszy w skardze oraz że okólniki ministerialne nie stwarzają żadnej ustawowej podstawy do uprawnień lub też zobowiązań płatnika, NTA zauważa, że i to rozumowanie nie wytrzymuje krytyki, albowiem *przyznanie posagu w pewnej kwocie nie dowodzi bynajmniej dokonania podziału między obdarowanymi posagiem osobami majątku posiadanego przez darującego.*

Z zasad powyższych NTA oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

56.

BEZZWŁOCZNE ROZWIĄZANIE UMOWY O PRACĘ.

Zarządzony względem robo nika areszt śledczy upoważnia pracodawcę do bezzwłocznego rozwiązania umowy o pracę.

SN, 9 sierpnia 1938, C II 108/38.

Z uzasadnienia. Sześciotygodniowego aresztu śledczego nie można zaliczyć do nieszczęśliwych wypadków, ani do innych, w myśl art. 16/2 rozp. pr. rob. uzasadnionych przyczyn niewykonywania pracy. Pracodawca nie ma też możności badania, czy robotnik zawinił areszt śledczy, zarządzony przez sąd karny, zatem w myśl powszechnie przyjętych zasad dobrego obyczaju pozwana miała prawo bezzwłocznego rozwiązania umowy, zwłaszcza, gdy upłynęły terminy z art. 16/2 cyt. zastrzeżone na dobro pracownika w razie uzasadnionej przyczyny niestania.

Wobec ważnego rozwiązania umowy z dniem 24 sierpnia 1936, oddalono zgodnie z ustawą powództwo o świadczenia umowne za czas późniejszy.

Tym samym zbędne były dalsze badania akt karnych powódki i świadka A. G. w dowód, że powódkę aresztowano bez jej winy i że o areszcie zawiadomiła pozwaną. Art. 426/2 k. p. c.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 19 PAŹDZIERNIKA 1938 R. L. D. V. 25669/3/38

w sprawie podatku drogowego.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 29 z 1938 r., poz. 698).

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 36 z dnia 30 września 1938 r. o podatku drogowym.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

— — — — — — — — — — —

OKÓLNIK Nr 36

z dnia 30 września 1938 r.

o podatku drogowym.

(Nr SF. 66-5-1).

W jednym z najbliższych numerów Dziennika Ustaw ukaże się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Komunikacji w sprawie wykonania art. 12 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu nadanym art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 455) o podatku drogowym. Z uwagi na to, że — stosownie do przepisów powołanej ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. podatek drogowy na obszarze miast wydzielonych może być pobrany już w roku budżetowym 1938/39 w wysokości półrocznego wymiaru, a zbyt późne ukazanie się rozporządzenia mogłoby uniemożliwić tym miastom powzięcie odpowiednich uchwał we właściwym terminie z zachowaniem przepisu art. 40 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, zarządzam aby uchwały w sprawie poboru omawianego podatku odpowiadały następującym zasadom.

1. Suma podatku drogowego nie może przekraczać kwoty wydatków związku samorządowego na budowę i utrzymanie dróg oraz na spłatę i oprocentowanie poży-

czek długoterminowych zużytych na cele drogowe, a w powiatowych związkach samorządowych również na zapomogi na cele drogowe dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych, zmniejszonych o sumę wpływów budżetowych, mających specjalne przeznaczenie na cele drogowe.

2. Wymiar i pobór podatku drogowego na rzecz pomorskiego i poznańskiego wojewódzkich związków samorządowych na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich może być dokonany jedynie łącznie z wymiarem i poborem podatku drogowego na rzecz powiatowych związków samorządowych i miast wydzielonych. Wymiar tego podatku będzie dokonany przez wydziały powiatowe względnie zarządy miejskie miast wydzielonych. Gdyby niektóre powiatowe związki samorządowe lub miasta wydzielone nie pobierały na swoją rzecz podatku drogowego, wówczas wydziały powiatowe względnie zarządy miejskie miast wydzielonych dokonają wymiaru i poboru podatku drogowego tylko na rzecz wojewódzkiego związku samorządowego.

3. Łączne obciążenie poszczególnych kategoryj płatników z tytułu podatku drogowego, pobieranego na rzecz powiatowych związków samorządowych, względnie miast wydzielonych i na rzecz wojewódzkiego związku samorządowego, nie może przekraczać norm, określonych w art. 12 ust. (3) i (4) cytowanej ustawy.

Jeżeli stawki podatku drogowego, uchwalone przez radę powiatową, względnie radę miejską, łącznie ze stawkami tegoż podatku, uchwalonymi przez sejmik wojewódzki, będą przekraczały normy, zakreślone w art. 12 ust. (3) i (4) ustawy, wówczas podatek drogowy pobrany będzie według maksymalnych stawek, określonych w powołanych przepisach, a podział wpływów z podatku drogowego pomiędzy powiatowy związek samorządowy względnie gminę miejską a wojewódzki związek samorządowy będzie dokonany w stosunku do wysokości preliminowanych na dany rok budżetowy wydatków na utrzymanie i budowę dróg wojewódzkich i dróg powiatowych, względnie gminnych, podlegających — zgodnie z § 2 rozporządzenia — pokryciu z wpływów z podatku drogowego.

4. Wszelkie wpłaty, dokonywane przez płatników na poczet podatku drogowego, wymierzonego na rzecz powiatowego związku samorządowego względnie gminy miejskiej i na rzecz wojewódzkiego związku samorządowego, podlegają zaliczeniu na rzecz tych związków w stosunku do wysokości stawek podatkowych, uchwalonych przez te związki bądź też w przypadku, przewidzianym w § 4 ust. (2) rozporządzenia w stosunku do wysokości preliminowanych na dany rok wydatków drogowych.

5. Uchwała sejmiku wojewódzkiego o poborze podatku drogowego powinna być podana do wiadomości wydziałom powiatowym i zarządom miejskim miast wydzielonych na 3 miesiące przed rozpoczęciem danego okresu budżetowego.

6. Za wymiar i pobór podatku drogowego na rzecz wojewódzkich związków samorządowych związki te winny wypłacać wydziałom powiatowym i zarządom miejskim miast wydzielonych wynagrodzenie w wysokości 5% sum, ściągniętych tytułem podatku drogowego, przypadającego na rzecz wojewódzkich związków samorządowych.

7. Rokiem podatkowym dla wymiaru podatku drogowego jest rok budżetowy.

8. Nie mogą być obciążone podatkiem drogowym grunty, wymienione w art. 2 pkt 2—12 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz 593).

9. Do dnia 1 stycznia 1940 r. podatkiem drogowym mogą być obciążone przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wykupujące świadectwa przemysłowe względnie karty rejestracyjne, przewidziane w ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339), zaś od dnia 1 stycznia 1940 r. przedsiębiorstwa i zajęcia, wykupujące karty rejestracyjne zgodnie z usta-

wą z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 293).

10. Nieruchomości stale zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie przepisów art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14) oraz nieruchomości, wymienione w § 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 259) nie mogą być obciążone podatkiem drogowym.

11. Podatkiem drogowym w miastach wydzielonych mogą być obciążone tylko nowowzniesione budowle oraz części nadbudowane i przybudowane, czasowo zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 22 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 786), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 508), ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 173) oraz ustawy z dnia 19 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224).

Dla ustalenia podstawy wymiaru podatku drogowego od części nadbudowanych i przybudowanych należy brać czynsz względnie wartość czynszową, przypadającą tylko od tych części nieruchomości, które podlegają podatkowi drogowemu.

12. Obowiązek podatkowy w odniesieniu do nowowzniesionych budowli rozpoczyna się z początkiem następnego miesiąca po dniu, od którego rozpoczyna się bieg terminu zwolnienia od podatku od nieruchomości na zasadzie przepisów o ulgach dla nowowznoszonych budowli. Obowiązek ten gaśnie z końcem tego miesiąca, w którym wygasa zwolnienie od państwowego podatku od nieruchomości.

13. Przez podstawę idealnego wymiaru podatku od nieruchomości należy rozumieć taką podstawę wymiaru podatku, jaką należało by przyjąć według przepisów art. 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14). gdyby te nieruchomości nie korzystały ze zwolnienia od podatku od nieruchomości.

Dla nieruchomości, których użytkowanie rozpoczęło się w ciągu roku budżetowego, poprzedzającego rok podatkowy, podstawę idealnego wymiaru podatku od nieruchomości stanowi czynsz roczny, obliczony w stosunku do czynszu należnego za okres użytkowania.

Dla nieruchomości, których użytkowanie rozpoczęło się w ciągu roku podatkowego, podstawę idealnego wymiaru państwowego podatku od nieruchomości stanowi czynsz należny za okres użytkowania, obliczony od chwili rozpoczęcia użytkowania, do końca roku budżetowego w stosunku do czynszu należnego za 1 miesiąc najmu lub dzierżawy.

14. Podwyższenie maksymalnych norm podatkowych, przewidzianych art. 12 ust. (3) lit. a, b i c ustawy, może nastąpić tylko w tym przypadku, gdy dokonanie wydatków drogowych w większym rozmiarze, aniżeli pozwalają na to wpływy z podatku drogowego według stawek określonych w art. 12 ust. (3) ustawy, jest konieczne dla celów komunikacyjnych i gospodarczych, a brak innych źródeł pokrycia tych wydatków.

Gdyby w województwach pomorskim i poznańskim łączne stawki podatku drogowego, uchwalone na rzecz powiatowego związku samorządowego lub miasta wydzielonego i na rzecz wojewódzkiego związku samorządowego, przekraczały na obszarze poszczególnych powiatów względnie miast wydzielonych normy określone w art. 12 ust. (3) ustawy i zachodziłaby konieczność podwyższenia stawek podatkowych w granicach określonych w art. 12 ust. (4) ustawy, wówczas zezwolenie na podwyższenie stawek podatkowych winien wyjednać zainteresowany wydział powiatowy względnie zarząd miejski.

15. Obciążenie nieruchomości kosztami pierwszego urządzenia ulic lub placów

na podstawie przepisów ustępu (4) art. 174 prawa budowlanego powoduje zwolnienie danej nieruchomości od podatku drogowego na okres lat 6-ciu, natomiast zwolnienia takiego nie powoduje fakt obciążenia danej nieruchomości kosztami zamiany nawierzchni na mocy przepisów ust. (5) art. 174 prawa budowlanego.

16. Sześcioletni okres ulg podatkowych, przewidzianych w ust. (6) art. 12 ustawy rozpoczyna się: a) dla nieruchomości, które zostały obciążone kosztami pierwszego urządzenia ulic przed dniem 1 października 1938 r. i dla których statutowe terminy płatności rat tych kosztów (bez względu na ilość rat) przypadają po tym terminie oraz dla nieruchomości, które zostaną pociągnięte do pokrycia kosztów pierwszego urządzenia ulic w okresie od 1 października 1938 r. do 31 marca 1939 r. —z dniem 1 października 1938 r.; b) dla nieruchomości, które zostaną obciążone kosztami pierwszego urządzenia ulic po dniu 31 marca 1939 r. — z początkiem tego roku budżetowego, w którym zapadnie termin płatności pierwszego nakazu płatniczego z tytułu obciążenia danej nieruchomości kosztami pierwszego urządzenia ulic i placów.

Rozłożenie kosztów pierwszego urządzenia ulic i placów na spłaty na okres dłuższy niż lat 6 nie ma wpływu na okres zwolnienia danej nieruchomości od podatku drogowego.

W przypadku nieskorzystania przez zarząd miejski z uprawnień, wynikających z przepisu ust. (4) art. 174 prawa budowlanego, koszty pierwszego urządzenia ulic i placów w zakresie budowy nawierzchni i chodników mogą być pokrywane z wpływów z podatku drogowego.

Ponadto wyjaśniam, że:

a) obciążenie poszczególnych kategoryj płatników podatkiem drogowym na rzecz wojewódzkiego związku samorządowego powinno być jednakowe dla obszaru całego województwa;

b) jeżeli ten sam płatnik został pociągnięty do uiszczenia podatku drogowego z tytułu posiadania gruntu, nieruchomości i przedsiębiorstwa przemysłowego względnie handlowego w nakazie płatniczym należy podać osobno wysokość podatku drogowego, obliczonego w stosunku do każdego z wymienionych wyżej obiektów;

c) z uwagi na to, że przepisy o podatku drogowym zostały zamieszczone w części I ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, do zatwierdzenia uchwał o poborze tego podatku oraz do wymiaru i poboru tego podatku stosują się odpowiednio przepisy części IV, V i VI powołanej ustawy z uwzględnieniem przepisów § 120 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 937) zmienionego częściowo rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 maja 1934 (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 400);

d) przedkładając do zatwierdzenia uchwały o poborze podatku drogowego, związki samorządowe winny dołączać szczegółowy wykaz preliminowanych na dany rok wydatków drogowych oraz zestawienia wpływów budżetowych, mających specjalne przeznaczenie na pokrycie wydatków drogowych;

e) podatek drogowy jako dochód celowy, może być zatwierdzany tylko na jeden okres budżetowy;

f) statuty o poborze podatku drogowego powinny w zasadzie odpowiadać statutowi wzorowemu, dołączonemu do niniejszego zarządzenia.

W końcu zaznaczam, iż z dniem 1 kwietnia 1939 r. przestaje obowiązywać okólnik z dnia 11 maja 1936 r. Nr 33 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 14, poz. 85) w części, dotyczącej poboru specjalnych opłat drogowych.

(—) Korsak
Podsekretarz Stanu

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie listopada 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 20 listopada 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni listopada 1938 r.

Do 25 listopada 1938 r.—zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu październiku 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 listopada 1938 r. — II rata (druga połowa) podatku od nieruchomości na rok 1938.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w listopadzie 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w listopadzie 1938 r.

V A R I A

PROJEKT ROZPORZĄDZENIA WYKONAWCZEGO DO USTAWY O PODATKU OBROTOWYM A ŁÓDZKI „PRZEMYSŁ ZAROBKOWY".

(Łdź) Od 1 stycznia roku 1939 w naszym ustawodawstwie skarbowym nastąpią doniosłe zmiany. W dniu 1 stycznia 1939 roku wchodzi w życie ustawa z dnia 4 maja 1938 roku o podatku obrotowym, oraz rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy. Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku obrotowym w tej chwili znajduje się jeszcze na warsztacie. W dniach ostatnich Ministerstwo Skarbu przesłało Izbie Przemysłowo - Handlowej w Łodzi projekt rozporządzenia tego do zaopiniowania.

Izba Przemysłowo Handlowa w Łodzi przykłada do projektu tego duże znaczenie z dwóch przyczyn, a mianowicie: Projekt wykonawczy do ustawy o podatku obrotowym zawiera postanowienia bardzo ważne dla włókiennictwa łódzkiego (zarówno dla przemysłu, jak i dla handlu), oraz Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi jest referentką tego projektu na forum Związku Izb Przemysłowo Handlowych.

W związku z powyższym tutejsza Izba Przemysłowo - Handlowa skierowała do poszczególnych organizacyj gospodarczych pismo z prośbą o zajęcie stanowiska wobec projektu rozporządzenia wykonawczego do podatku obrotowego i to w czasie jak najkrótszym.

Jak się dowiadujemy, cały szereg organizacji gospodarczych, reprezentujących interesy niektórych odłamów przemysłu i handlu włókienniczego, w odpowiedzi na zapytanie Izby, wysunął liczne zastrzeżenia przeciwko projektowi rozporządzenia. Między innymi poważne zastrzeżenie wysunął łódzki przemysł zarobkowy. Przemysł ten podkreśla, że projekt rozporządzenia wykonawczego niekorzystnie wyróżnia przemysł zarobkowy od przemysłu pracującego na własny rachunek i uzasadnia to jak niżej.

Zasadą projektu rozporządzenia wyko-

nawczego do ustawy o podatku obrotowym jest uprzywilejowanie obrotów, udowodnionych prawidłowo prowadzonomi księgami handlowymi. Obroty te są opodatkowane w mniejszym stopniu. W przemyśle zarobkowym przy obrotach, jak przewiduje projekt rozporządzenia „wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów", ten przywilej odpada.

I tak przedsiębiorstwa, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, a wykazujące obroty nie przewyższające 15.000 złotych, płacić będą stawkę podatkową w wysokości 1,5 procent, tak samo, jak przedsiębiorstwa tej kategorii, nieprowadzące ksiąg handlowych, a przedsiębiorstwa zarobkowe, prowadzące księgi handlowe, wykazujące obroty ponad 15 tysięcy złotych płacić będą stawkę w wysokości 3 procent, znowu tak samo jak przedsiębiorstwa tej kategorii — nie prowadzące ksiąg.

Powyższe odstępstwo od zasady jest zupełnie nieuzasadnione, jak twierdzi przemysł zarobkowy. Projektodawcy w ocenie obrotów przemysłu zarobkowego popełniają zasadniczy błąd, a mianowicie uważają, że obrót ten jest zasadniczo różny od normalnego przedsiębiorstwa, pracującego na własny rachunek i zupełnie zbliżony do dochodu przedsiębiorstwa — wobec czego należy go traktować w sposób specyficzny. Przemysł zarobkowy odpowiada na ten zarzut, że obrót przedsiębiorstwa zarobkowego składa się z tych wszystkich elementów, co obrót każdego innego przedsiębiorstwa z wyjątkiem pozycji surowcowej, przy czym niektóre elementy obrotu są w przedsiębiorstwie zarobkowym kosztowniejsze.

W przedsiębiorstwach pracujących na własny rachunek, które wykazują obroty nieprzewyższające 50 tys. złotych, projekt również odstępuje od zasady uprzywilejowania obrotów udowodnionych księgami handlowymi, ale już przy obrocie od 50 tys. zł do 100 tys. zł i przewyższających 100 tys. złotych rocznie, zasada ta zostaje w pełni utrzymana.

Z tych właśnie względów naczelną poprawką przemysłu zarobkowego do projektu jest zrównanie pozycji przemysłu zarobkowego z pozycją innych przemysłów i obroty tego przemysłu udowodnione księgami handlowymi winny być opodatkowane w mniejszym stopniu.

Sfery przemysłu zarobkowego poza tym twierdzą, że obecny projekt rozporządzenia w ślad za ustawą podwyższa podatek obrotowy w tym przemyśle o 100 procent. Przeciętna fabryka przemysłu zabrobkowego wykazuje obrót roczny w wysokości ponad 15 tys. zł. Fabryka ta, niezależnie od tego, czy prowadzi prawidłowe księgi handlowe, czy też nie, płaci, zgodnie z projektem podatek w wysokości 3 proc. Przy obecnym systemie wymiarowym, a zwłaszcza przy tak zwanych zaokrągleniach wymiaru, przypuszczalnie przedsiębiorstwa, które faktycznie wykazują obrót w wysokości 12.500 zł lub 13.000 zł również płacić będą stawkę 3 procentową.

Przemysł zarobkowy proponuje w tym względzie dwojaką reformę: 1) przedsiębiorstwa, prowadzące księgi handlowe, a wykazujące obroty ponad 15 tys. zł, płacą stawkę podatkową niższą od 3 proc. (stawka nie została jeszcze ustalona) oraz 2) przedsiębiorstwa wykazujące obrotu rocznego na przeszło 15 tys. zł, ale zatrudniajęce do 10 robotników, płacą również podatek niższy w wysokości 1,5 proc.

Obydwie powyższe poprawki wpłynęłyby na sprawiedliwsze ustosunkowanie się do przemysłu zarobkowego, którego sytuacja ekonomiczna, a zwłaszcza rentowność, bynajmniej nie usprawiedliwiają podwyższenia podatków. Przemysł zarobkowy wysuwa wreszcie przeciwko projektowi zastrzeżenia natury zasadniczej, a mianowicie uprzywilejowanie, jego zdaniem, wielkiego przemysłu przez

zwolnienie od podatku tzw. wewnętrznego obrotu.

Projekt przewiduje, że w zakładach wielowydziałowych, obrót każdego poszczególnego działu nie jest traktowany oddzielnie, a podciągany jest pod pojęcie ogólnego obrotu przedsiębiorstwa. Ta okoliczność wpływa na większą zdolność konkurencyjną wielkiego przemysłu, którego produkt, wychodzący na rynek, jest niżej opodatkowany, aniżeli produkt pojawiający się na rynku za pośrednictwem przemysłu zarobkowego, może więc być jednocześnie tańszy.

Przemysł zarobkowy wysuwa też pewne zastrzeżenia odnośnie ulg i zwolnień od podatku pewnych spółdzielni, które są raczej przedsiębiorstwami prywatnymi (Codz. G. H.).



Zauważyć należy, że krytyka dotyczy *właściwie samej ustawy* o podatku obrotowym z dn. 4 maja 1938 (która wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1939) — gdyż *projekt rozporzadzenia jest zgodny z ustawą.*

Należy więc mówić nie o zmianie projektu, lecz o zmianie ustawy lub. czynić zabiegi, by Minister Skarbu skorzystał z przysługującego mu z mocy art. 10 powołanej ustawy uprawnienia i zmniejszył odpowiednio obciążenie podatkowe od niektórych rodzajów świadczeń.

PORADNIA

657. *I. O.*

Po uchyleniu dodatkowego wymiaru należy odnośną sumą uznać Rk podatków, obciążając Rk urzędu skarbowego. Dzięki temu nastąpi zwiększenie dochodu podatkowego.

Jest to pod tym względem obojętne, że w swoim czasie, wskutek opóźnienia zapisu, dodatkowy wymiar nie mógł być potrącony z dochodu.

658. *S. G.*

1. **U osób prawnych,** podlegających opodatkowaniu na podstawie art. 21 ustawy o pod. dochod., **dochodem podatkowym jest również zysk ze sprzedaży przedmiotów majątkowych.** Spółka z ogr. odpow. płaci zatem podatek od tego zysku, chociażby został zrealizowany w związku z likwidacją przedsiębiorstwa.

2. **Przy sprzedaży przedmiotów majątkowych zyskiem jest** różnica między osiągniętą ceną a wartością księgową (którą przy systemie amortyzacji pośredniej wyprowadza się przez potrącenie z pierwotnej wartości sumy spisanej na amortyzację ob. OBP. 1938, str. 404, odp. nr 381). Jeżeli zatem na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch. **cała wartość przedmiotu została w roku nabycia spisana na straty, zyskiem podatkowym będzie cała cena sprzedażna.**

3. **Obowiązek zapłacenia podatku dochodowego obciąża spółkę z ogr. odpow., nie zaś przedsiębiorstwo przez nią prowadzone.** Płatnikiem każdego podatku jest zresztą zawsze osoba fizyczna lub prawna (art. 47 OP.). Ściślejszy związek, który niekiedy zachodzi między podatkiem a majątkiem, wzgl. przedsiębiorstwem (por. art. 134 i 135 OP.), polega na pierwszeństwie zaspokojenia należności podatkowej z danego majątku.

659. *R. Z. U.*

Jak już kilkakrotnie wyjaśnialiśmy, **zawarcie umowy kupna-sprzedaży nie stanowi jeszcze wydarzenia gospodarczego (zaszłości)** podlegającego zaksięgowaniu. Moment taki powstaje dopiero w miarę wykonywania umowy, tj. przy wydaniu towaru przez sprzedawcę. Obowiązek księgowania powstaje w szczególności w chwili nadesłania faktur, wzgl., jak w Pańskim wypadku „asygnat od-

dawczych" poszczególnych ilości drewna, wyszczególniających ilości i ceny dostarczanego towaru — o ile moment nadesłania tych asygnat pokrywa się z momentu wydania towaru.

660. *„87480"*,

1. **Otwarcie likwidacji spółki jawnej** należy zgłosić celem wpisania do rejestru handlowego (art. 129 § 1 kod.handl.). Przeprowadzenie likwidacji nie jest jednak konieczne, gdyż spólnicy mogą umówić się o inny sposób zakończenia działalności spółki (art. 122 § 1 k. h.).

2. Jeżeli w 1939 r. spółka nie będzie dokonywać żadnych transakcji z wyjątkiem sprzedaży należącej do niej nieruchomości, wykupienie świad. przem. na na 1939 jest, oczywiście, niepotrzebne.

3. **Zwolnienienie pracownika przed końcem roku kalendarzowego** z jednoczesną wypłatą wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, obejmujący i część roku następnego, nie uprawnia pracownika do **żądania wynagrodzenia za urlop w roku,** w którym on już nie był zatrudniony u swego pracodawcy (wyrok S. N. Zb. Urz. 684/34).

4. O ile chodzi o **pracownika fizycznego** (w szczególności dozorcę nocnego w fabryce), **okres wypowiedzenia** wynosi dwa tygodnie bez względu na to, w jakich terminach (choćby np. miesięcznych) jest mu wypłacane wynagrodzenie.

661. *Firma C-a.*

Władze skarbowe nie wydały okólnika, określającego, jakie koszty ogólne podlegają uwzględnieniu przy ustaleniu kosztu własnego fabrykatów dla celów bilansowych.

662. *Fr. Ber.*

1. **Księgi przedsiębiorstwa mogą** — a księgi osób prawnych winny — **obejmować nieruchomości,** choćby nawet w całości były użytkowane w sposób, nie mający nic wspólnego z właściwym zakresem działania przedsiębiorstwa (przemysłowego lub handlowego) np. w drodze wynajmu lokali osobom trzecim. **Gdy to ma miejsce, nie podobna księgować według różnych zasad zaszłości, dotyczące nieruchomości, oraz — właściwej działalności zarobkowej.** Stąd wynika, że również w stosunku do nieruchomości obowiązuje **zasada księgowa,** że przychody i rozchody podlegają zaksięgowaniu nie dopiero z chwilą faktycznego wpływu wzgl. rzeczywistego ich uskutecznienia, lecz już wtedy, gdy powstaje prawo do świadczenia wzgl. obowiązek świadczenia.

Jednakże wobec przepisu art. 16 ustawy o pod. doch. („za dochód z **budynków wynajętych** uważa się **rzeczywiście osiągnięty** całoroczny czysty czynsz...") wyprowadzony **wynik bilansowy powinien być — dla ustalenia zysku podatkowego — odpowiednio skorygowany** przez potrącenie należności czynszowych niewpłaconych i doliczenie faktycznie jeszcze nieponiesionych wydatków na nieruchomość (zdanie nasze).

Jeśli chodzi o osoby prawne, dla których, w myśl art. 21 ustawy o pod. doch.. podstawą opodatkowania jest zysk bilansowy, dochód z nieruchomości czynszowych jest częścią składową zysków bilansowych. Zysk ten nie podlega w tym wypadku skorygowaniu odpowiednio do zasady art. 16 ustawy o pod. doch. (zdanie nasze).

2. **Nieruchomość czynszowa, zakupiona przez kupca jednoosobowego lub spółkę jawną z** funduszów **przed-**

siębiorstwa i objęta jego księgowością, może być wydzielona z przedsiębiorstwa jako odrębna własność właściciela(li) przedsiębiorstwa. Wartością nieruchomości należy w tym wypadku obciążyć rk osobisty właściciela (li).

3. Jeżeli w ciągu dnia dokonywa się znacznej ilości **drobnych** transakcji, dopuszczalne jest zaksięgowanie ich w jednej łącznej pozycji na podstawie **wykazu utargu dziennego.** Pod tym względem jest obojętne, że niektóre transakcje są imienne i połączone z wydaniem rków nabywcom.

4. **Fakt przechowywania gotówki** w safe'ie bankowym nie wymaga ujawnienia w księgach.

5. Jeżeli wpłaty dokonane w różnej wysokości przez X i Y omyłkowo zapisano (co do osób kontrahentów) w sposób odwrotny, należy wystornować oba wpisy i każdą wpłatę wpisać na nowo. Nie jest właściwe memoriałowe obciążenie X na dobro Y różnicą wpłat, ponieważ ten sposób sprostowania nie prowadzi do ujawnienia rzeczywistego przebiegu zaszłości.

6. **Przeniesienie na Rk Depozytów odnośnej kwoty z Rku Kasy** (OBP, 1938, str. 374, odpow. nr 361) i ujawnienie depozytów gotówkowych w pozycji pozabilansowej jest, oczywiście, możliwe **wtedy tylko, gdy na Rku Kasy znajdują się dostateczne fundusze.** W przeciwnym razie pozycję „Różni za depozyty" należy umieścić w samym bilansie (w pasywach).

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kaczа 15